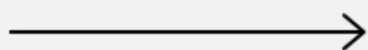

Adam Mickiewicz

DZIADY CZ.II

- Podstawowe informacje o lekturze (czas i miejsce akcji, problematyka itd.)
- zagadnienia na maturę i sprawdzian
- quiz sprawdzający wiedzę

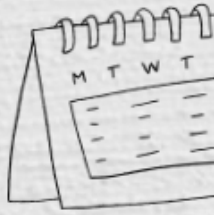

Dziady cz II

Adam Mickiewicz

Geneza

Zostały napisane w latach 1821-1822 w Kkwnie, stąd też nazywa się je Dziadami wileńsko-kowieńskimi. W przedmowie Mickiewicz zamieścił wyjaśnienie koncepcji dzieła, czyli kontynuowanie problematyki wydanych wcześniej Ballad i romansów oraz skupia się na pogańskim obrządku poświęconego zmarłym.

Gatunek: dramat romantyczny

- Otwarta, fragmentaryczna konstrukcja- dramat zaczyna się drugą częścią, z pominięciem pierwszej. Jest niedostosowana do wymogów technicznych widowiska teatralnego, co sprawia że utwór ma charakter niesceniczny.
- Pomieszanie świata realistycznego z rzeczywistym
- Tajemniczość
- Synkretizm konwencji i kategorii estetycznych

Kompozycja i styl

Jest luźna i fragmentaryczna. Opowiada o trzech epizodach podczas nocnego obrządku Dziadów. Występuje również chór, który powtarza refren: *ciemno wszędzie, głucho wszędzie, co to będzie, co to będzie?*. Mamy do czynienia również z melodyjnymi, uroczystymi sekwencjami wypowiedzianymi przez zjawy, np. kto nie był ni razu człowiekiem, temu człowiek nic nie pomoże. Otwartość kompozycji podkreśla końcowa scena z udziałem Widma, które jest łącznikiem między IV a II częścią Dziadów. Charakterystyczną cechą dramatu romantycznego jest powiązanie z ludowością i fantastyką, które wpływają na warstwę językową. W tekście występują dialektyzmy (lecim, dotknijem) oraz zdrobnienia i zgrubienia. Duchy są przyzywane i odpędzane za pomocą zaklęć. Utwór posiada dozę tajemniczości wynikającą z doboru słownictwa wywodzącego się z literatury grozy.

Dziady cz II

Adam Mickiewicz

Treść utworu

W kaplicy cmentarnej zbierają się mieszkańcy wsi, aby świętować obrządek Dziadów. Przewodniczy im Guślarz, który jest pośrednikiem między żywymi i zmarłymi. Obrządek ma pomóc duszom potępionym w osiągnięciu zbawienia, a ludziom dać naukę moralną, aby nie grzeszyli.

Ten, kto nie doznał goryczy ni razu, ten nie zazna słodyczy w niebie

W kaplicy zaraz po tym jak Guślarz zapala Kądziela, czyli delikatne, lotne zioło pojawiają się duchy lekkie- Józio i Rózia. Dzieci te nigdy nie doznały trosk ani cierpienia, ponieważ zmarły bardzo młodo a zgodnie z wolą boską nie mogą one doznać przyjemności życia wiecznego. Dostają one od Guślarza ziarenka gorczycy, dzięki czemu mogą dotrzeć do nieba.

Kto nie był ni razu człowiekiem, temu człowiek nic nie pomoże

Aby wywołać ducha ciężkiego, należy podpalić kocioł z wódką (Mickiewicz chyba był załamany jak to pisał). Za oknem kaplicy pojawia się Widmo Złego Pana- okrutnika skazanego na wieczne głodowanie i pragnienie. Jego ciało rozszarpują ptaki (sowi, kruki i puchacze), czyli dusze osób, które zmarły z jego przyczyny i zabraniają mu dostępu do wody i jedzenia. Zły Pan nie może zostać zbawiony.

Kto nie dotknął ziemi ni razu, ten nigdy nie może być w niebie

Aby wywołać duchy pośrednie należy podpalić wianek. Takim duchem okazuje się Zosia, dziewczyna która lekceważyła sobie zaloty chłopców i zmarła młodo nie zaznając prawdziwej miłości. Jej życie było beztroskie, ale też pozbawione szczęścia. Teraz jakk duch unosi się nad ziemią, nie mogąc jej dotknąć. Prosi więc młodzieńców obecnych w kaplicy aby ściągnęli ja na ziemię.

Dziady cz II

Adam Mickiewicz

Widmo

Gdy obrządek powoli dobiega końca, pieje kur i Guślarz rozrzuca mak i soczewicę dla pozostałych dusz oraz nakazuje zapalić świece. Wtedy w kaplicy zapada się podłoga ukazując Widmo o bladym obliczu. Nieproszony Gość spogląda na pastereczka w żałobnej sukni i nie wypowiadając ani słowa wskazuje na swoją pierś w której widać serce z kapiącą z niego krwią. Guślarz nie jest w stanie odprawić duszy. Dziwi się natomiast pasterce, która nosi żałobę mimo że jej rodzina żyje. Dopiero po wyprowadzeniu pasterki za drzwi skutkuje tym, że Widmo rusza za nią.

Bohaterowie

- **Guślarz**- kapłan i poeta, prowadzący obrzędu
- **Chór wieśniaków i wieśniaczek**- nadaje nastroju utworowi, powtarza słowa Guślarz, wygłasza prawdy moralne
- **Chór ptaków nocnych**- dusze skrzywdzonych ludzi przez okrutnego dziedzica, czyli obecnie Złego Pana
- **Kruk**- dusza neiszczenika, który z głodu ukradł kilka jabłek z sadu dziedzica, za co został wychlostany na śmierć
- **Sowa**- dusza kobiety, która w noc wigilijną stała pod posiadłością dziedzica z dzieckiem i prosiła o pomoc, Pan kazał ją odegnąć, przez co ta zamarzła z dzieckiem na śmierć
- **Pasterka**- mężatka ubrana w żałobny strój, wpatruje się w Widmo I tak jak ono milczy.

Najważniejsze problemy

Romantyczny światopogląd- fascynacja folklorem, wyższość uczuć nad rozumem, wyrazem idei, że nie istnieje wyraźna granicą między światem żywych I zmarłych jest obrzęd Dziadów. Mickiewicz wiernie odzwierciedla jego charakter: grozę, elementy metafizyczne, hierarchizację duchów ze względu na popełnione czyny.

Ludowa moralność- oparta na prawach serca i intuicji; według ludu nie ma winy bez kary; aby być zbawionym trzeba doświadczyć za życia zarówno szczęścia jak i cierpienia. Duchy lekkie mają szansę na zbawienie, a na potępienie zasługują ci, którzy byli okrutni i bezwzględnie wobec bliźnich.

